

Aktuárské vědy

Zprávy

Aktuárské vědy, Vol. 1 (1930), No. 2, 94–96

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/144515>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

případů. Z dalších nemocí u mužů převažuje svalový rheumatismus (8.6%), pohmoždění (4.9%), neurastenie, nervosa a pod. (4.8%) bronchitis (4.7%), ostatní zranění vnější (3.6%) a konečně tuberkulosa plic (3.6%). U žen jest tento postup: neurastenie a nervosa (6.2%), svalový rheumatismus (5.9%), angina a pod. (4.6%), chudokrevnost (4.2%), bronchitis (3.7%), potrat (3.2%), neuralgie (2.9%) a tuberkulosa plic (2.9%).

Z tohoto přehledu vysvítá, jak značnou převahu nabývají i před tuberkulosou i nemocí jiné, na př. rheumatismus. Zde také lze čerpati směrnice pro praxi individuální léčebné péče.

Pro pojistného matematika měly by ovšem tyto cifry svůj význam teprve tehdy, kdyby byly členěny podle stáří a kdyby je bylo možno uvésti v souvislost s morbiditou členěnou dle stáří a s frekvencí invalidity podle stáří a příčin invalidity.

Analogické přehledy a příslušný materiál obsahuje zpráva o případech pobytu v nemocnici, o léčení v ozdravovnách, sanatoriích a lázních. Zde vesměs jest na základě výsledků provedena kritika agendy pro příští praxi.

Velmi obsáhlou částí zprávy jest podrobný referát o zdravotnické péči pojišťovny. Tato péče nespokojuje se ovšem pouhým provedením léčebného řízení z prostředků pojišťovny, nýbrž je vedena hlavně snahou předati členy do ošetřování a péče jiných, hlavně veřejných a odborných institucí. Tento způsob zdravotnické péče pojišťovny se stále rozvíjí, třeba že snad místy naráží na obtíže způsobené nevšímavostí členstva, nebo dokonce nepochopením u příslušných úřadů. Byla to hlavně: péče o tuberkulosní členy, péče o těhotné, o kojence, o děti, léčení opilství, pohlavních chorob a j. Podstatnou složkou pak byla péče bytová, směřující buď k opatření nebo výměně bytu nemocným členům, anebo aspoň k takové rekonstrukci bytu, aby odpovídal zdravotním požadavkům.

Z tohoto stručného výpisu obsahu zprávy, jejímž autorem jest šéflékař pojišťovny Dr. W. Pryll, jest zřejmo, že jde o zprávu, která jest zajímavá nejen se stanoviska odborného, ježto obsahuje velmi cenný materiál, nýbrž i se stanoviska všeobecného, ježto obsahuje skutečně vzornou zprávu o činnosti pojišťovny, která zároveň může sloužiti za programový referát o úkolech sociálně-pojišťovacích ústavů.

V. Havlík.

ZPRÁVY.

Devátý mezinárodní kongres aktuárský bude se konati ve dnech 16.—20. června 1930 ve Stockholmu. Předmětem jednání kongresu budou tyto otázky:

A. Problém rozdělení zisku: Do jaké míry je možno a účelno rozdělení přebytku přizpůsobiti kolísání úrokové míry, úmrtnosti a správních nákladů? Jest nutno respektovati vliv odpadu pojistek a jak jest pak provéstí rozdělení přebytků?

B. Otázka účasti neb neúčasti na zisku: Jest možno životní pojištění bez účasti na zisku organizovati tak, aby bylo právě tak výhodné, nebo snad ještě výhodnější než pojištění s účastí na zisku?

C. Pojištění risika a pojištění sopení: Co jest příčinou přechodu od doživotního ke smíšenému pojištění a jaký bude patrně další vývoj? Co činiti k propagaci vhodných způsobů pojištění?

D. Problém risika: Lze pro praxi životního pojištění očekávati skutečný užitek z teorieckého prozkoumání matematického risika a podobných problémů? Nepostačují obvyklé metody zajištění a tvoření bezpečnostních záloh k vyloučení škodlivého vlivu kolísání úmrtnosti?

E. Vyšetření tuberkulosy: Jest požadováno, aby byla prozkoumána

úmrtnost osob, které v anamnesi udávají nemoc, jež určitě nebo pravděpodobně souvisí s tuberkulosou.

F. Technika nemocenského pojištění: Jak jest zaříditi techniku nemocenského pojištění v soukromém i v sociálním pojištění?

G. Problém starobních důchodů: Jest vzhledem k současnému i budoucímu rozdělení obyvatelstva podle stáří účelno poskytovat starobní důchody od určitého stáří, anebo jest možno zjistiti risiko starobní invalidity a pro toto risiko pojišťovati? Jest v tom ohledu zásadní rozdíl mezi soukromým a sociálním pojištěním?

Tento program s dalšími vysvětlivkami byl uveřejněn v Bulletinu Stálého výboru (1. června 1929). Text pojednání a zpráv jest dodati nejdéle do 31. prosince t. r. organizačnímu výboru. Jednací řeč jest anglická, francouzská a německá.

Členy kongresu mohou býti: oficielní zástupci vlád, členové Stálého výboru, členové aktuárského spolku uznaného Stálým výborem, osoby, které jsou aktuáry z povolání, členové tří posledních mezinárodních Aktuárských kongresů atd. Přihlášky jest podati do tří měsíců před zahájením kongresu. Členský příspěvek bude činiti 40 švéd. korun.

Zaměstnávání cizozemských odborníků u tureckých pojišťoven bylo výnosem angorského ministerstva ze dne 6. 3. 1929 omezeno na dva, nejvýše tři roky a to s podmínkou, že dotyční specialisté přijmou k sobě k výcviku absolventy tureckých vysokých škol. Dále ustanovuje cit. výnos, že specialistům nesmí býti smluvně zaručováno odbytné pro případ odchodu z Turecka. Jest zřejmo, že moderní Turecko sahá k řešení problémů, které jsou palčivé ve všech „hospodářsky mladých“ státech. U nás podléhají určitému obmezení pouze vedoucí odborníci u koncesovaných cizozemských ústavů, které nesmějí udělovati prokuru zahraničním příslušníkům nebo osobám, které neovládají státního jazyka slovem i písmem. Domácí pojišťovny u nás v tomto směru nejsou obmezeny.

Spolek pro pojištné vědy založen byl v dubnu t. r. v Budapešti. Jeho úkolem jest pěstování pojištných věd, podávání odborných dobrozdání, propaganda pojišťování v širokých vrstvách a pěstování mezinárodních styků na poli odborném. Spolek skládá se z několika sekcí a bude vydávati odborný list a ročenku jednak maďarsky, jednak ve světových jazycích; založí také odbornou knihovnu. Předsedou zvolen ministr hospodářství dr. Bud, vedoucím členem výboru dr. Altenburger a gen. tajemníkem dr. Sos.

Poznámka k otázce převodních částek v sociálním pojištění. V poslední době bývá poukazováno na obtíže vznikající z ustanovení našich zákonů sociálně pojišťovacích, kterými je řešena otázka zachování nároků pojištění při přestupu, tedy otázka premiových rezerv, převodních částek, úhradových podílů a pod. Otázka tato jest přirozeně velmi komplikovaná, ježto jde jednak o tři velké nositele pojištění (Ústřední sociální pojišťovna, Všeobecný pensijní ústav, Ústřední bratrská pokladna), jednak o dosti velký počet náhradních ústavů pensijního pojištění a t. zv. zaměstnavatelů privilegovaných, t. j. nucených svazků územních nebo zájmových, jejichž dávková schémata se navzájem značně liší. Poukazuje se právem na nutnost jednotné úpravy, a to jak s ohledem na administrativu, tak také na ochranu zájmů pojištěnce a zúčastněných nositelů pojištění. Také v návrhu Ústřední sociální pojišťovny na novelu zákona č. 221/24 Sb. z. a n. (viz Věstník Ústřední sociální pojišťovny, ročník II., str. 207) bylo důrazně upozorněno na potřebu unifikace příslušných ustanovení zákonných.

Bylo zdůrazněno v odborné komisi Ústř. soc. pojišťovny, že by bylo účelné, aby z jednotlivých zákonů o sociálním pojištění byla ustanovení o převezech, která se v jednotlivých zákonech již svoji stylisací liší, vyloučena a shrnuta v samostatném zákonu o vzájemném styku nositelů sociálního pojištění.

Že tato jednotná legislativní úprava jest nutna také s hlediska pojistně matematického, chce ilustrovati malým příkladem:

Pro pojištěnce, který byl pojištěn podle zákona č. 221/24 Sb. z. a n. u Ústřední sociální pojišťovny od 1./7. 1926 do 30./6. 1927 a získal v této době 50 příspěvkových týdnů ve třídě D, který před tím získal 72 měsíců ve třídě XVI u Všeobecného pensijního ústavu a který dnem 1./8. 1928 opětně se vrátil k Všeobecnému pensijnímu ústavu, jeví se následující stav:

Ústřední sociální pojišťovna k 1./7. 1926 má obdržeti převodní částku podle vládního nařízení č. 51/26 Sb. z. a n. ve výši Kč 6895.65 a naopak podle vládního nařízení č. 195/28 Sb. z. a n. má Ústřední sociální pojišťovna převésti k 1./8. 1928 na Všeobecný pensijní ústav převodní částku Kč 7538.—. Je-li vyúčtování těchto dvou položek provedeno (při úrokové míře 5% podle § 243 zák. č. 221/24 Sb. z. a n.) k 1./1. 1929, jeví se saldo Kč 62.55 k tíži Všeobecného pensijního ústavu. Není účelem této poznámky šířiti se o přičinách tohoto jistě překvapujícího výsledku, nýbrž jen potvrditi jím dnes v odborných kruzích běžný názor, že legislativní úprava otázek přestupů pojištěnců v jednotlivých odvětvích sociálního pojištění u nás musí býti řešena jednotně, nejlépe společným speciálním zákonem, a že tato úprava musí přijíti v nejbližší době.

Dr. A. Zelenka.

Cena za vědecké práce. Z výnosu fondu, zřízeného První českou vzájemnou pojišťovnou (zal. r. 1827) na počest desetiletého trvání republiky, bude udělena koncem letošního roku čestná odměna Kč 5000.— za vědeckou práci neb objev československého původu z oboru zdravotnictví a lékařství, národního hospodářství a pojistného práva, a to za práci jednu neb rozděleně za práce dvě. Rozhodnutí přísluší správní radě, která si případně vyžádá dobrozdání vědeckých pracovníků. Přihlášky k soutěži s doklady budež podány správní radě jmenovaného ústavu v Praze II., Spálená ul. 24.

Sčítání lidu a životní pojištění. Souvislost výsledků sčítání lidu a podmínek pro úspěšné provozování životního a vůbec osobního pojištění jest znalcí jasná. Bohužel bývá přezírána prakticky, ačkoli pro každého cílevědomého ředitele soukromé pojišťovny jest důležité znáti změny ve složení obyvatelstva státu po stránce sociální, hospodářské a věkové a změny v úmrtnosti, ježto těmito změnami jest právě dána možnost a směr expance pojištění a jeho risiko. Pro Německo, kde právě jsou publikovány zajímavé výsledky velikého a velmi zdařilého sčítání lidu, závodů a povolání z roku 1925, provedl podobnou úvahu dr. phil. Schwartz v článku: „Die Wandlungen in Bevölkerungsaufbau und das Versicherungswesen“. (Zeitschrift f. d. g. Versicherungswissenschaft 1929.) Mnohé z jeho závěrů platí též pro naše poměry, tak na př. optimistická úvaha o silnějším relativním obsazení ročníků dospělých, o větším procentu výdělečně činných osob, o zmenšeném risku životního pojištění v důsledku rapidního klesání poválečné úmrtnosti. Naproti tomu zdá se, že podceňuje autor nepříznivý vliv, který bude míti stálý pokles porodů na zhoršení budoucího složení obyvatelstva podle stáří. Pro pojištění důchodové, jakým jest v jádru naše pojištění sociální, je zase prodlužování délky života zvýšením riska, jemuž by měla býti věnována co největší pozornost. Konstrukce tabulky úmrtnosti obyvatelstva Čsl. republiky, k níž dojde asi ve spojení se sčítáním lidu v roce 1930, umožní důkladnější studium váhy tohoto zjevu.

Manesův Versicherungs-Lexikon v novém, již třetím vydání vyjde k vánocům 1929. Po úspěchu prvního vydání v r. 1909 a 1913 vyšlo po válce v r. 1924 vydání druhé. O jeho úspěšnosti svědčí, že dnes odborný knižní trh snese další vydání, při značně vysoké ceně (krámská cena 60,— Mk, subskripční cena do 15. 11. 52,— Mk.). Zajímavost jest, že odběratelům, kteří vrátí (do 15. 11.) první nebo druhé vydání knihy, sleví se při odběru třetího vydání ze subskripční ceny dalších 7,— Mk. Oproti 500 článkům vydání druhého bude třetí vydání obsahovati na 800 článků, na nichž pracuje 58 autorů.